ION A. BUCUR

POEZII

COLECTIA „OMUL NOU“
1952

Ion A. Bucur

Salzburg
4 sept. 52
Popa Tudor

P O E Z I I

1952

ION A. BUCUR

Ion A.Bucur s'a născut în 11 Iulie 1915,în comuna Sudiţi, jud.Ialomiţa - unul din cei 12 fii ai lui Ahile Z.Bucur,proprietar înstărit din acea comună. Originari din Transilvania, s'au stabilit în Bărăgan, unde bunicul lui coborîse cu turmele de oi.Tatăl,om harnic şi de o mare nobleţe sufletească, se făcu repede iubit şi respectat în satul său cât şi în împrejurimi.A fost şi mulţi ani primar.

Ion A.Bucur îşi petrecu copilăria pe întinsul Bărăganului. Bucuria lui cea mare era "călăritul". Incetă însă brusc această plăcere a copilăriei, odată cu vârsta când trebui să părăsească câmpiile şi pădurile lui iubite,pentru a se duce la şcoală. N'a putut suporta internatul şi, după un an de chin,trebui să-l scoată şi să-l dea extern în oraşul Brăila. Astfel crescu în casa unchiului lui, Preotul şi Profesorul Constantin,un frate al mamei lui.

La vârsta de 1o ani facu cele dintâi poezii. Copil foarte tăcut - aproape timid - nu vorbi de ele nimănui. Printr'o indiscreţie,fiindu-i găsite, pentru un cuvânt ironic poate,le arse şi nu mai arătă nimic până la vârsta de 22 de ani.

Intre timp,citeşte,citeşte neobosit.Asimilează repede şi iată-l la 16 ani, un om aproape format. La 17 ani,discuta cu profesorii, care îl apreciază mult şi-i prevesteşte un mare viitor.Il pasionează istoria,filosofia şi muzica.Are un cult pentru Vasile Pârvan,N.Bălcescu şi Nae Ionescu.

In 1931 - 1932 intră în Legiune. Este bine documentat asupra ei încă demult. Curând este eliminat din toate şcolile statului. Aceasta nu-l preocupă.Infiinţează cu câţiva proeteni un cerc cultural "Vasile Pârvan",unde se discuta tot felul de probleme, dar mai ales legionare. Sef al cuibului "N.Bălcescu",se distinge repede, prin abnegaţia cu care muncea, prin maturitate de gândire şi dovada unei mari credinţi. Era foarte modest şi foarte exigent cu el însuşi în acelaşi timp.Când vedea lucruri neplăcute,suferea cumplit.

In fiecare an se duce în tabere şi lucrează.La Carmen-Sylva,în 1935 şi 1936.In acest ultim an,venind puţin obosit din altă tabără,face un marş până la Carmen-Sylva şi capătă o congestie. Nu dă atenţie boalei, care, mai târziu va avea urmări fatale.

In 1936 - 1937 vine la Bucureşti şi continuă liceul în particular la Spiru Haret. Urmează în acelaşi timp şi cursurile Prof. Nae Ionescu.Colaborează la unele reviste. Prof.V.Băncilă şi Mihalexe îl încurajează.In afară de Legiune,căreia i se dărueşte total,ceeace îl atrage ca o vraje sunt poezia şi muzica. Sufletul lui este armonia perfectă. Fuge de tot ce-i strident.

Familia încearcă să se opună. Ea nu e de acord cu ceeace face şi îl îndeamnă să se lase de Legiune. Le răspunde cu toată fermitatea şi cu toată mâhnirea pentru nepriceperea lor: "Asta nu se va întâmpla niciodată". Curând însă îi convinge pe toţi şi aproape toată familia se înscrie în Legiune. Era un om de o rară bunătate. Domină repede cu vocea lui blândă şi profundă.Cald şi emotiv,extrem de sensibil şi rezervat,avea desvoltat până la exces simţul exteticului.Evita urâtul sub orice formă.

In 1937, după alegeri,se simţi mai rău,Căpitanul îi ordonă să stea la Predeal unde, după câteva luni, îşi revine. Era însă greu să se îngrijască. Considera îngrijirea ca un lux.Odată Căpitanul văzându-l în Bucureşti,îl trimise imediat la Predeal

Vine prigoana 1938 - 1939. De atunci încep marile suferinţi. Urmărit şi el,nu se poate îngriji. Toate eforturile de vindecare sunt inutile. Zilnic are temperatură 38 - 39 - 40. Asasinarea Căpitanului îi produce un şoc atât de puternic,încât printr'o minune supravieţui.

Trec şi aceşti doi ani de grea suferinţă.Scrie când se simte mai bine,poezii.In 1940 i se publică un volum "La maluri de linişti" care se bucură de o foarte bună critică. Este invitat să colaboreze la Fundaţiile Regale, unde abia în 1941 apare un ciclu de cinci poezii.

6 Septembrie pare că l-a însănătoşit.Dar fu de scurtă durată şi 21 Ianuarie 1941 curmă totul. In cele patru luni a fost foarte activ.Colaborează la "Cuvântul","Buna Vestire","Om Nou", Tine sedinţe, conferinţe,etc.

La 22 Ianuarie cade brusc rău bolnav. Cu eforturi uriaşe poate scăpa peste graniţă. Se duce la Roma pentru a-şi face o operaţie - ce pe atunci făcea vâlvă. Medicul curant îi garantează reuşita condiţionată de o perfectă linişte interioară,ceeace era imposibil de realizat. El arde,se consumă ca o lumânare. Drama ţării îl arde. Cum în Italia lumea era foarte nelămurită de situaţia politică, scrie o broşură explicativă a situaţiei. Nu ajunse să fie publicată, din cauză ca, chiar în noaptea ce-o termină,începu sfârşitul vieţii lui.

Au urmat două luni de chinuri teribile.Dar sufletul său nu se lăsă răpus.Doctorul spunea că este un sfânt.Niciodată nu s'a plâns de nimic."Suferinţa ţării e cu mult mai mare şi eu nu mai pot lupta, asta e suferinţa cea adevărată"."Si această

suferinţă îl ucide",spunea doctorul.Patru fraţi pe front, tatăl lui în închisoare pus de Antonescu, toţi camarazii şi prietenii luptă şi eu nu pot....

Preotul Voştinaru căruia i se mărturisi,spuse: "Acest om e aproape un sfânt. Cu astfel de oameni, ţara noastră nu va pieri niciodată".

In noaptea de 28 Septembrie 1941 termină Bucur de scris acea broşură explicativă despre Mişcarea Legionară.Noaptea are o mare hemoragie,care îl lasă fără graiu. Işi revine doar după 5 - 6 zile. Si, spre uimirea medicului,după 1o zile se poate scula din pat. Dar răul începe din nou şi curând trăeşte numai cu aspiraţii de oxigen.

In ziua de 26 Noembrie îşi simte precis sfârşitul.Incă de 1o zile nu mai putea vorbi.Acum însă vorbeşte.Cere să se facă o şedinţă. Cu mâna întinsă,în cel mai perfect salut,nimeni n'ar bănui că e un salut de muribund.Vine preotul,vine medicul,care, la ora 12 ziua, constată că totul s'a sfârşit. Când toţi prietenii şi camarazii plecau - după 45 minute - brusc deschide ochii şi spune emoţionat: "Domnul Isus Hristos şi Căpitanul m'au trimis să fiu legionar pe pământ",şi cu aceste cuvinte începe a vorbi timp de şease ore continuu. Cere să i se pună pe peretele din faţă fotografia Căpitanului, Moţa şi Arhanghelul Mihail,Comandantul. Asigură pe toţi că este sănătos. Vorbi clar şi curgător cum trebue să înţelegem noi spiritualitatea Căpitanului.A spus lucruri minunate,care,din păcate,nimeni nu le-a însemnat. Puţinul ce s'a scris de o doamnă s'a pierdut în bombardament. Se spunea că era ceva extraordinar,Toţi stăteau încremenţi,ascultând. Fu o zi de neuitat pentru cei ce-au asistat. Medicul, chemat în grabă,amuţi şi făcându-şi cruce,spuse că asta e o minune, că din punct de vedere medical nu poate fi posibil.Dar nu numai atât.Bucur ştie că e 26 Noembrie şi minunea se înfăptueşte sub ochii

medicului uluit.Trăeşte fără oxigen,calm,liniştit, până în ziua de 3o Noembrie, Atunci întreabă: "Ce veşti sunt din ţară,unde şi cum se află Comandantul, şi apoi la ce oră precis a murit Căpitanul?" I s'a răspuns: "La ora 12,15".exact la acea oră, după ce salută şi spune rugăciunea, şi-a dat sfârşitul. Maicile din acea clinică asigurau că n'au văzut moarte mai frumoasă.

Desigur, Bucur iubea cu pasiune ţara, Legiunea şi pe Căpitan. Dar mai presus de toate pe Isus Hristos.Cât a fost bolnav a studiat mult Biblia.Si ce frumos o explica şi înţelegea! Spunea că e cel mai măreţ lucru ce s'a scris pe lume. Dacă fiecare om ar înţelege numai o párticică, alta ar fi faţa lumii. Indemna pe camarazi să se străduiască de a înţelege semnele trimise de Dumnezeu. Considera ca un mare semn de iubire către Neamul românesc că ne-a trimis un alt conducător în acest sens a scris un articol publicat în "Omul Nou",la 8 Noembrie 194o.

Spuse că nu vrea să fie dus în ţară, vrea să rămână acolo unde este şi N.Bălcescu, care a murit în exil....

Deasemeni asigură că Germania va pierde războiul,cu toate că era în plină victorie,şi că ruşii vor invada Europa.

O altă mare durere a lui a fost aceea de a nu se fi realizat ca poet. Avea în minte ideea unei mari poeme a Legiunei.Toată o avea perfect organizată în cap, dar nu mai avea forţă fizică să o scrie şi nici dicta,(nu mai putea vorbi).Nu avu acest noroc. Ar fi fost ceva minunat să o poată scrie.Ultimele lui cuvinte au fost: "Ce fericire e să mori legionar.

Bucur a iubit mult Tara,Legiunea,pe Căpitanul, pe Comandantul şi s'a stins cu numele lor pe buze şi cu crucea în mână. Poate Dumnezeu a voit să-l cruţe de suferinţi mai grele. Mereu îmi sună în minte cuvintele lui Camil Petrescu, spuse la mormântul lui:

"Luptătorul Bucur a ucis pe poetul Bucur".
In ţară aproape toate ziarele au anunţat moartea lui şi unele au avut cuvinte frumoase. In Italia s'au scris frumoase articole, nu numai de Români ci şi de Italieni. Unele poezii au fost traduse şi publicate, iar pictorul Drăguţescu, cu Albumul "Cântecul Umbrelor", ce conţine 40 - 60 desene şi poezii de-a lui Bucur, e destul de cunoscut.

Martie 1952

Mihai Mugur

Z I L E

Zile neştiute, întârziate, trec.
Printre zăbrele ochii mi-i pierd.
Cu mâini aeriene să desmierd
Frunze dragi, frunze căzute: aripi.

Miratele ore îmi şoptesc: unde?!
Tânărul sbor - lumina-l sfâşie,
Sabia morţii prin valuri - lucie - fâşie.
Zări, se-avântă şi cad în Oceane şi unde.

Se adună - viaţa şi moartea,
Faţa de-şi trec una alteia.
Si plânsul dă vieţii litera, cartea.
Numai cumpăna inimii cântă.

P R I E T E N I E

Dragule,scumpe prieten -
Vreau mâna ta,dă-mi mâna ta
Să trecem de amurguri şi de zori
Acolo,unde numai Linişte va mai cânta.

De-ar pieri cerurile,de-ar pieri
Apele,văile,munţii -
Si mi-ar rămâne doar mâna ta,
Din nou m'aş ridica să bat la poarta Umilinţii.

De-ar pieri - goana după umezi melodii.....
In ziua transfigurării
De n'ar mai fi,glas să mă cheme,
In nici o colibă,în nici o vreme!!

(O zi, - zi fără de margini!!
Te voiu cuprinde în braţe - şi eu -
Ca Petru când a spus: iubind lui Christ:
(Dormea pământul) "Eşti Fiul lui Dumnezeu").

Dragule,scumpe prieten -
E prea pustiu pământul fără tine.
Nici o zare nu-mi toarnă pe răni - mângâiere
Si când îl cat pe Domnul - eu te găsesc pe tine.

Sărută-mă,setea de-mi curmă;
Vom merge pe-a zilelor - urmă.
(Cât mai simplu,dar cât mai aproape).

Nici un culcuş nu ne va spune - rămâi -
Până la ziua ne'ncepută - dintâi.

NU VREAU SA MAI COBOR

Tara mea de vis - era -
Cer albastru - peruzea -
Că păzea calendele
Ne'nfricatul,verdele

Tara mea - în ţara mea
Numai verdele cânta
Vestea bună ducu-lui
Fratelui haiducului.

Dar a trecut odat'un nor.

Imi stau pe masă două cărţi:
Deschide ceru'n două porţi.
In veac nu'ncape bolta lor -
Nu vreau să mai cobor.

Ape stătute,ochii lor
Prea orbitor - roteau miragii;
Apoi cu fum se dăruiau,
Pe mări de vaste naufragii.

Cu greu ieşii din ăst convoiu -
Cântau pe ceruri corbii'n cor
Apocaliptic şi sonor -
Pot oare să cobor?

In patul alb,înmărmurit
Mân visele pe alt tărâm.
Sunt viaţă'n tot ce am murit
Si moarte'n tot ce mai rămân.

In mâna Merei tremură
Un vis de-Arhanghel - plin de dor
Dar mâna Merei murmură:
Când oare-o să cobor?

Cu ochii mari,cu faţa pală
Eşti liniştea,eşti dragostea.
Văpăi de stele te'nbăieră
Cu line mâini,de viorea.

Când ochii somnului se vor
Tu vii în sbor pe-un cot de nor
Să-mi cânţi rotirea astrelor.
Cum - oare - să cobor?

Din legi mai simple mă înalţ
Pios - ca spicele de grâu.
Si laudă,încet murmur,
Curg în vecie ca un râu.

Nu iau cu mine nici un gând
Sunt doar un simplu călător -
Doar mâna Merei tremurând,
Adâncul să-l cobor.

P E N T R U   T A C E R E

Primăvara aceasta nu mi-a trimis
Nici un dor,nici un vis.
Pe drumul robilor am rătăcit
Să'ntreb - de steaua mea va fi murit.

Dar,în mine erau mii de vieţi
Si mii de stele tremurau tristeţi!
Că eu întrebam,mereu întrebam:
Câţi au căzut? Câţi au rămas?,din câţi eram.

Tăcerea alinta misterele.
Inchis în mine - rupeam zăbrelele.
Peceţi purta pe buze orice stea,
Doar una,numai una lăcrăma.

"O, spune-mi! unde-s cei zece mii
Ce ard în mine mii de făclii!?
Lumea lor, cântecul lor
Spre ele vreau să mă'nalţ - să cobor!"

Rotiri fără nume,oriunde
Mugureau mirări pe braţe de unde
Un glas mă chema, şoptit mă chema -
Dar steaua îmi spuse: "Nu întreba".

Atunci am văzut, încremenit, mut,
Sori răsărind, apunând, neştiut. -

S U N T

S'a copt un gând în mine
Fruct plin şi fără gres.
Din flăcări şi ruine
El singur s'a ales.

Rar băteau orele - grele
Ca'ntr'un nesfârşit asfinţit.
Peste apele negre-ale nopţii, stele:
Genunchii în rugă le-a'nmugurit.

Si toate erau cum nu ar fi fost.
Falduri de-abis îmi strigau: putere!!
Eu, am găsit cuvântul fără rost
Si-am zis încet, neturburat : Inviere.

R O D

Inmugureau pe laviţi liniştea.
Cântec era şi nimeni nu cânta.
Suiau doar pe vreji luminii adormiţi,
Lujeri de-aur cu boare de-argint - troeniţi.

Incet, prea încet se rugau stelele
Lin tremurând visele, albe - inele.
Mai la vale puţin se'mpodobea
Luna, Regina, Indrăgostită.

C E R T I T U D I N E

Pe aripi de vânt,cu frunte de zeu,
Te'nalţă, flacără albastră,sufletul meu.
Să trecem zorile, mereu să cresc
Spre plaiul amiezei împărătesc.

Aprinse-am văzut zările pe stânci.
Sumbrele culmi, păduri de incendii;
Treceau curcubee pe valuri adânci
Si'n urma lor triste-splendori - de comedii

O, cum aş fi voit "aicea" să te-aduc
Din cupe largi-azurul să-l bei ca un haiduc,
Dar tristă'ngândurare, mi-apasă ochii,linii
Că, singura-i licoare, sunt razele luminii.

F L O A R E A G E N U N I I

De această lumină, sufletul meu plin va fi.
Sovăelnici mi-s paşii, adânc mă cutremur,
Prin ape vrăjite şi rele mantia-mi tremur,
Voci de-aici,voci de dincolo,
  mă cheamă noapte şi zi.

Cântecul, mai la vale puţin,trist amuţi.
"Floarea genunii", Regină din veac Răsărit,
Laudă visului,laudă mâinilor ce te-a iubit
Când roabă, fost-ai iubită făr's'o poţi şti.

Din coapse porumbii'n stol suia, mut, rotitor
Prin plaiuri cu lugeri de crin,zorind uşor,
Mai sus, azurul prin inimi tresărind,mugurea:
Sbor fără nume, - pe umerii ninşi se'mplinea.

O, tu ai fost iubită,cum nimenea nu fu.

CANTEC DEPLIN

Singurătatea umbrelor se pleacă de vânt
Valuri o'nalţă spre ceruri,
valuri o duc spre pământ.

Singurătate !
vecie - a umbrelor sceptru,
Cine ne caută,
umbrelor - cine ne vru?
Călcăm peste ape, colinele lumii le trecem,
Dar, iată,
sărutul de-aramă al zării-i prea rece.

Singurătate!
amarnic mă sfâşie-aripa orei când bate,
Prea plină de daruri,
de aripa orei - tu - mă desparte;
Cutremurătoare zi dintâi să mă'nvălue,
Deapururi să dorm în braţele eternului "Nu e".

HAINA VERDE

Lung e drumul Clujului
Dar mai lung al dorului

-Cântec popular-

Frunză verde iarbă rea
Duce-m'aş - nu m'aş ducea
Duce-m'aş cu văile
Să le fur văpăile.

Duce-m'aş cu apele
Legănând pleoapele
Si m'aş duce tot m'aş duce
Codrului, frate de cruce
Ca să ţes din frunza lui
Straie - albastre dorului
Si din dulcea lui povară
Haină verde pentru ţară.

O, cum mi-aş călători
Pe toate potecili
Inima mea strop - cu strop
Voinic fără de noroc,
Să o dau în fărâmi mici
La o mie de voinici
Iar la capul anului
Intreagă,Căpitanului.

Dar durerea mă mângâie:
Către stele cerul suie.
Frunză verde iarbă rea
Duce-m'aş nu m'aş ducea.

N E M U R I T O R I I

Rând pe rând,burueni de leac,burueni fără de leac,
Prea şubred clădesc trupul nostru sărac.
Mistere şi goluri dau mâna
In veac,amar,cuminice ţărâna.

Dar,peste noi,timpul trece ca o apă.
Din toate începe,fără ca niciodată să'nceapă.
O, murmurul timpului cum l-ascult,
Peste'nalte acorduri de orgă'n tumult.

Lăsaţi melodii,distrugeţi ţimbalele:
Cătuşe de-argint cu aur în zale,
Să treacă cel veşnic, cel de demult -
O, murmurul timpului cum l-ascult!!

Puţini suntem cei ce mâncăm pâinea luminii,
Nemuritorii,cei fără ţară,streinii;
Când valurile trec şi vântul cu ele,
Noi,ducem pământul Tării spre stele.

Ducem o lume verde cu noi.
Un nume,noui semne,alt har -
Din tulnice vestim, pe crestele de hău
Cuvântul "Tării mele" Rarău.

C A N T E C U L U M B R E L O R

I

Zilele ne-au chinuit,
  ştersele fără de glas,zile.
Nopţile,duşi - au adormit,
  în vise reci cutremurate,de copile.
Zilele m'au chinuit,
  chinul lui Lazăr,craiu neştiut.
Nopţile,
  mantii grele de stele şi cântec mi-au dăruit.

Cine-i rapsodul zilelor?
  Cine cântă'n acest cimitir?
Mie lăsaţi-mi slava nopţilor,
  tăcutelor,singuratecilor nopţi fără de şir.
Să fiu eu crainicul umbrelor,
  al miilor,zecilor de mii de umbre.
Pentru cine-i cântecul meu!?
  Cântecul văilor sumbre!

O,pentru cine-i cântecul meu,
  voi nu ştiţi.
Numai vântul de seară,
  leagănă brazii-amuţiţi.
Numai harfele lunii murmură'n unde reci
  de isvoare
Cântecul umbrelor.Umbrelor fără cer,
  fără mare.

II

La noapte mă vor chema stelele,
  luna
Peste spaţii şi lume,
  cu adiere uşoară, să ne dăm mâna.
La noapte, desigur,
  ca o veche dragă amintire,
Va veni spre mine, lin,
  unicul vis. Vis de iubire.

Furtuna mă va găsi - cu ochii închişi.
Rar clopotul sorţii-mi sună'n urechi
Ropotul morţii. Prelung, agale, aproape.

Vis de iubire, cum să te schimb
Din viaţă şi moarte să îţi fac nimb!
Prin valea de umbre să nu te sfărâmi,
Alb, nesilit - să-mi răsari din genuni.

Risipa aceasta, de <u>eu</u> şi <u>tu</u>, nu va mai fi.

După fiecare cuvânt,
  o eternitate.
Dincolo de lume şi stele,
  Voiu privi <u>în mine</u>, ca'ntr'o carte.

III

Prin clarul de lună,
  vin oştile verzi.
Ei vin fără drum, fără pas,
  pe zarea unui timp prea sărac
Si umbrele cresc, încet, uriaş,
  din depărtat răsărit - peste veac.

Pe valuri de mare, pe întinderi de ceteni,
  umbrele tac.
(Se leagă în semn ne'nceput.)

Vin legionari, cavaleri fără zale,
  fără zangăn de-armă şi fier;
Limpede sbor adiat,
Ramuri tăcute
  ce bat în lună-neîncetat.

E cântecul neauzit al celei dintâi rugăciuni.

Mai tari in nimic, fără vrere,
  zori-vin de-aici, de oriunde;
Pentru ziua cea nouă - a lor.
Si cerul ca o laudă - plină, aproape -
Ca nişte toarte mai mari,
  apleacă peste câmpuri şi ape,
Drumul robilor.

Umbrele tac, în semn ne'nceput.

IV

Cântecu-acesta va rămâne aici.
Simplu,fără păreri de rău.
Doru-i prea plin,doru-i al său.
Si moartea spune cântecului:
  eşti prea mare,eşti prea mic.

Dar,eu am iubit cântecu-acesta
Cum iubeşte ciuta albul lunii.
Pe vârf de munte,la uşa stânii
A adormit.Mâinile-mi sunt prea reci.Aştept.

Cântecul,hotarele'şi cată'n afund
Faţa-i ca liniştea de ape adânci.
Privirea urcă peste surele stânci,
In ocol tremurat -
  mai spre'naltele ceruri,mai jos.

Incerc un pas nefăcut încă.
Freamătul, trepte de lună-mi-arată;
Un glas spre mine m'ntoarce,însă
Si ecoul,în sân îl păstrez ca pe-o piatră.

M A I N I A L B E

Cântarea îngerilor - cum s'o mai ştiu.
O, cum să-i mai ştiu, linul mers-vioriu
Ridicat peste frunze, peste zări, peste moarte
Durerilor mele, visului meu,
  fără cânt, fără şoapte.

Iată-mă singur,pustiu şi sărac.
Sborul lor îl cat - singuratic - dinprag.
Au fost aici, am stat cu toţi iluminaţi, tăcuţi,
Si-au trecut pe-aproape şi corbi, şi clopoţei,
  dar nu am fost ştiuţi.

Numai freamătul mut, fulguitor de ninsori,
rotea peste culmi, alb, prevestitor -
Imensităţi, imensităţi. Cu reci sfâşieri
Depărtarea-mi-a dus - cântarea îngerilor.

I N C A T U S A R E

Inchise'n piatră - gândurile
Sopteau umil o rugăciune:
Să vie din nord apele - vânturile
Să le poarte - spre altă lume -

Nimic nu-i mai puternic - ca o rugăciune,
Când omu-i slab. Prea tare nu-i,
Si când o crede, cu teamă - o spune.
"Ci, Doamne, ajută-mă pe mine".

Să uit toate cuvintele -
Este o soartă-a mea şi vreau să o ajung:
Stiu că sunt liber - doar atunci
Când pe frunte-mi flutură - apele cerului,
  sfintele.

R E V E L A T I E

In liniştea aceia nu s'ar fi ştiut
Nici dor, nici gând, nici aripa de-ar fi bătut.
Dar era, Doamne, poate mai mult
Că aplecat în mine ca peste-o fântână,
  în Tine vroiam să m'ascult.

Si'ncremenit de prea multă-aşteptare
Treceam ochi streini din depărtare -
  în altă depărtare,
Cum luna îşi trece paloarea de gheaţă -
  din oceane peste alte oceane,
Fără să ştiu că'n mine viaţa
  şi moartea începuse lumina să-şi cearne.

... ...

Sumbrii munţi, din miază noapte şi-apus
  şi'ntindeau umbrele,
Apropape, peste vale,
  să se ajungă.
Copacii din jur vorbeau acum,şoptit,
  o altă limbă
Si se'nchideau în ei adânc tăcând,
  vroind s'ascundă -
Când mut m'apropiam s'ascult ce spun.
Iar, mai departe -
  păduri de brazi urcau pe crestele de munte
Voci amuţite -
  lăsând în piatră semne.

Spaima îşi arată obrazul pal şi rece.
Mult încruntata-i frunte încet să-şi plece,
Când coborau zefirii în lung şi-uşure sbor
In dansuri moi să-mi cânte - prin unde de isvor
Nimfe cu albe coapse,sâni mici,cu umeri goi.

Mergeam sfios
  tăcut în marea-mi bucurie
Ca pentru'ntâia dată când,
  pe-un pământ sfânt şi neştiut,păşeşti.
Prea mic părea acum cerul meu,
  şi prea sărac simţeam că sunt pentru un alt.

O! de n'ar fi fost,ziceam,clipa aceasta!
Ca vastele întinderi de ocean,adânc necunoscută,
Prea vie şi de tot aproape - totuşi.
Gândeam: întreagă-a mea dacă ar fi!
Cu frunzele căzute,tremuram.

Peste un pod trecut-am cu pasul meu ştiut,
Dar gânduri noi mă turburau!
Desigur am văzut atunci,
In tot ce întâlneam o altă faţă.

O casă mică flutura -
  pierdut visând,uitatele perdele,
Cu văl subţire'nfăşurată,
  în vântul sur şi rece al serii;
  şi alte,
In lungul drumului de munte,
  case mai mici şi mai înalte,
Măurmăreau,
  cu gând neînţeles şi depărtat,în noapte.
Pe coama muntelui,peste păduri,
  luna mâini albe'ntindea şi în jur,
Harfe'ncremenite în val aşteaptă,
  luna să-şi treacă prin unde viaţa,paloarea.

... ...

....
Pe cerul cu lună
O mână sulfină
Atinge pământul
Cu fruntea şi cântul.
Nu mă strigă nimeni pe nume.
Clipa,doar liniştea să o cunune.
Invăţ cu teamă ce-i pentru mine;
Si ştiu atunci - doar,când nu ştiu bine.
Ochii aprind
Focuri pe grind
Si-adânc în noapte
Trimite şoapte.
Soaptele - fac un lung şi neştiut ocol.
Târziu,porumbi obosiţi se întorc stol.
plecările duc,cu ele aştrii'ngheţaţi ninsori -
Si vin peste nouri în jos,
  cu albă beteală de raze:
Din moarte,ca floarea de lotus,
  răsar aurori;
Pentru plânsul inimii.
In fiecare seară,în fiecare dimineaţă-mi spune.
A mia oară:
"Pentru tine viu
Fără să ştiu.
Pădurea şi valul mă'ncântă
Apele lunii mă binecuvântă.
(Cu tine deacum mă poartă).
Iată: pentru viaţă şi moarte
Iţi dau altă carte

C U M P A N A

Dorind tăcerea mergeam cu sfială
  temător gândind;
Cum înşală lumina pe-un orb.
Un cântec nespus
  O rază furişe de lună
Si viaţa,ca o suflare,de moarte,
  s'opreşte pe buze:
Tremură.

Si-avântul'mpietrit cade încet,
  amuţit.
De-asupra norilor bruni,mirat,
  mai stă puţin,
Apoi,două,trei case cu turlele'n noapte -
  -i dau ocol.

Totdeauna's prea jos cerurile înalte,
  şi obosesc.
Atunci,nu urc,nu cobor.
Inaintea mea sunt mii de sicrie,
  în urmă alte.
Le înnumăr pe unele,pe altele le-aştept.
  Fără să vreau
Cresc neştiut,în apele lucii de jos,
  prin adâncuri înalte.

JOC IN SUNETE DE ORGA

Nici prea multe cuvinte
Nici prea puţine.
Doar,câte trebue ca să-mi aducă-aminte;
  "A fost un om sărman,precum se spune;
  Mergea puţin - şi rare ori - prin lume.
  Nimeni nu a ştiut vreodată ce vroia;
  Ci, odihnească-l Domnu'n pacea Sa".

Dar de va fi ceva mai rău de spus,
  şi se va spune?
Trudit îmi fac din vorbe mici,puţine,
  în fiecare zi o rugăciune.

Iar seara,când luna aşterne pe covoare -
  valuri, ce poartă în neştire
Nimfe cu umeri de ninsoare,
  Cu mâine tremurânde şi reci
Prin jocul lor,şi'n dâre de lumină -
  -mi scald sfioasele-mi odoare.

Dar,toate se'nşiră şi trec,
  ca pentr'o altă chemare.

P A L A T U L DE G R A N I T

Mersul pe lună-i grav,infiorat
Că vin şi trec,la timp
  de nimeni aşteptat,
Alţi paşi şi alte gânduri.

... ...

Noaptea când pe bolta muntelui
Luna suia, prea albă, o viaţă alta
Deştepta prin somnu'ncremenit în ape,
Si-oceanu'n trepte coborîndu-l,
  tot prin adâncuri s'asculta,
Prin corni cu ramuri de mărgean,
  cu murmur dus din ram în ram
Obrazul pal şi-l odihnea -
  visând pe pajişte de apă,
  în afund,
Pe când,
  din muşchiul verde s'avânta,
  din razele de lună să s'adape,
Guşteri mai mici,
  mai mari,
  şopârle speriate de şerpi.
Si freamătul acesta subt spaţii ne-la-fel,
  în potolit alean
Cu slava tremurândă se'nalţă,
  spre bolta-albastră din ocean.

Pe-un cot de măgură,aproape -
  sub cerul-bolţilor de ape,
Stă aspru şi mai singuratic,
  al Verdelui Domn,palat de granit.
Lunatece valuri-l isbesc în gigantice salturi
Pe lespezi tari întâi,pe ziduri reci,înalte.
Delfinii în jocuri moi şi pierdut svon
Taie undele'n horă şi dup'un canon,
In fugă'nconjoară palatul dela poale la turle
Si pierd şi s'adună,cornul când sună.
Sunt paznicii reci-ai Verdelui Domn
Ce-aşteaptă'n palat fluturarea de Duh -
  peste rana arzândă'n văpăi
Ce-o poartă sub coastă,
  şi peste adâncitul în brume - somn.

Dar,ora lunii prin valuri bate clopot de argint.
Sună prin unde mirate când ziduri ating,
  tiling,tiling,
Si trece cu mantie de duh,
  pe lungi lespezi de granit,
  coloane,unghere,
Plutind peste oştenii cămăşilor verzi adormiţi

Curând sub arcade şi bolţi de cleştar,
  sună rar,cu stăpâni t zor,pas legionar.
Când,în hlamida de brumă păşeşte pe gânduri,
  Verdele Domn,
Totul îngheaţă în juru-i,mişcare şi murmur;
Paşi legionari sub bolţi au tăcut;
  lumina-i adie pe frunte,zori şi-asfinţit.

Departe,într'o lume unde, brazi duc pe umeri
  cerul cu legănări de unde,
Pe drumuri neumblate decât de Dumnezeu,
  trăiau ca fraţi de codru pe culme de Rarău,
Haiduci cu geana aspră, - cu ochi aprinşi de vultur -
  ce-şi taie departarea prin adâncimi de hău.

Când s'aşternea'nserarea şi boarea era lină,
  cu arcuri şi lungi suliţi vânau mistreţi pe lună.
Zimbrii cu fruntea'n steme, cerbi mândri
  purtând în coarne stele
Si blânde căprioare;
  la cântecul de bucium mânau catre isvoare.

Au împletit o salbă -
  din linişte şi moarte-; era o cruce albă.

El trece'n pas cu gândul, adâncul tremurându-l.
Iar vuetul acestei fără de seamă vieţi:
  cu sunet clar şi singur ce'ngheaţă de pereţi.
In căptuşit ecou: trăeşte acum din nou......

In fiecare noapte ţara -
  pe valuri argintii de lună -
  trimite setea ei ca para
In fundul lumii din ocean, înspre palatul de granit.
Cu setea ei de alte spaţii,
  alţi sori şi alte constelaţii
Să rupă zarea de sub ape,
  din dragostea Lui să s'adape.
Dar ţara plânge - căci e scris un singur drum:
Să facă punte de lumini - legată'n băiere de inimi
Peste adâncul din ocean, pân'la palatul de granit.
Să vină - atunci cu raru-i svon, mireasă
Verdelui Domn.

S O M N A M B U L U L

Mergând pe valuri - vag îşi amintea
Vuetul, ce la'nceput de lume despica -
  lucrurile.
Val după val -
  tăcut i se-aşterneau sub tălpi,
Uşor; că el -
  creştea din mare, pentru cer, necunoscut.

Apa în joc argintiu,
  cu mii şi mii de umbre şi lumini
Incrucişa în sbor tăiat,
  suliţi şi umeri de lună, cu svon tremurat.
Prea singur -
  pe lespezi de marmoră parc'ar fi fost -
  păşa'n lumină;
Adânc în el ghicind un rost,
  de lună asculta - ca de-o stăpână.

Lumea din jur şi de departe -
  trăia o viaţă fără de moarte.

Peşti mici şi mari scoteau din apă capul,
  şi mult miraţi,
Cu ochii'n lună rămâneau - uitaţi -
  ca într'un basm nipon;
Iar mai la vale, pe mal stăteau visând,
  culcaţi molatec în nisip,
Fauni cu frunţile plecate peste valuri -
  cu lira - alături întins vibrând.

Arbori cu ramuri-ce-şi oglindeau
  frunzele'n lună,
Spre ceru'nalt se subţiau,
  pe faţa stelelor,
  umbra trecându-şi ca o mână.
Si ciripit şi cânt -
  în alte forme-
  cu împietrit avânt înmugureau seninul.

Peste toate somnambulul
  trecea - ca printr'un paradis alb în repaos;
Fără să ştie, că într'un loc ascuns -
  aştepata, un monstru adormit, la porţi de haos.

E U F O R I E

Domnul lăsase pentru mine osândă fără leac.
Legat de patru vânturi
  trăim, între ziduri de stâncă, sărac.
(Când înserarea cădea peste ape şi lungi,
Munţii-şi duceau somnul, în neguri adânci.)

Pe ascuns deschideau uşile şi aşteptam.
Cerul trimitea adierile în valuri subţiri,
  şi zefirul
Purta pe aproape,
  demână,stele clipind sfioase din pleoape,
Cu paşi mici ducând după ele,
  lungi mantii albe,albastre inele.

Statuile stăteau în lumină;
  pe umeri adiind şivoaie de unde.
Chipul şi-l adunau din fântână,
  când ecoul de dincolo venind, aude.

Un clopoţel deşteaptă - (şi chiamă)
  din lumi cu plaiuri fără de seamă,
Cu ceruri mai multe ce se deschid
  din roşii corale de mac, umede
Rar străbătute de-albastru râu de ametist,
Deşteaptă, adormite trupuri nude de fecioare;
Ce lunecă apoi, abis atingând,
Cu freamăt viu în lungile picioare,
Limpede sbor - printre înalte coloane,
Pe nesfârşite lucii lespezi de lună.
Ritmul urcă arcade de braţe în mers,
Săltând ca o boare.
Apoi în jos,
  ca un stol de umbre pe vale, fugind,
Si tot mai aproape -
  c'aud, văluri uşoare, încet unduind.

O DIMINEATA LA ROMA

Clopotele inundă dimineaţa;
bang, bang -
Spre'naltul cerului
vâslind în larg.
Albastrul în valuri subţiri
atinge terase şi turle,
Si'n stradă coboară răcoarea,
ceru-i de zâne ce sună din surle.

Clopotele neobosite bat:
bang, bang -
Câte un cal, din când în când,
sună pe piatră - al său trap;
Trecând spre rosturi
numai de el ştiute.
Rămân în urmă copaci îngânduraţi -
şi case'n drum uitate.

Clopotele inundă pământul.Cu zor august,
bat: bang, bang -
Poţi să le uiţi dar sunt pretutindeni -
şi trag,
De toartele cerului - legate,
melodii senine şi rare,
Apoi adânc chinuite.
luptând tot mai departe s'ajungă,
stăpâne pe cer şi pe mare.

Clopotele, cântec fără de moarte,
bat: bang, bang -
Potopul de goarne - undele-l poartă
în larg.
In grădini şi parcuri străvechi -
statuile-şi lasă somnul în piatră;
Si învăţând viaţa-îi înalţă imnuri,
cu slavă plină, idolatră.

DRAMA

Eu am băut din cupele durerii,
Amare, sfinte cupe-ale durerii.
Pe frunte simt pârae rece de lună
Si'n inimă cum, cornul morţii, sună.

La multe plângeri surd voiu rămânea.
Doar plânsul din adâncuri să-l aud:
Ca valurile mării - vuind spre ceruri,
Si umple infinitul de tumult.

Eu am băut din cupele luminii
Cum ciutele din stele beau suspinul.
Rar mă'nchinam la câte o răspântie
Că toate, erau pentru mine venite,
ca să mă mântue.

Astăzi nu mai vreau mântuirea.
De gândul liniştei mult mă cutremur,
Vreau să învăţ din nou suferinţa
Ca să trăesc murind, iubind iubirea.

F L O R E N T I N A

Noaptea mângâia coardele
  în sunete moi de catifea.
Printre draperii scânteia
  reflexe de aur şi flăcări
Pornite din cupa de-aramă şi antice trofee.
O singură, mică fâşie
  de raze-sclipind ca rubinul
Din când în când - peste covoare -
  trecea suspinul.
Gâdele pândea în unghere -
  şi-şi presăra veninul,
Pe umbre jucăuşe şi necuvântătoare.

Aici, un veac mai înainte,
  un tânăr prinţ - visa.
Culcat - mai mult - fără de seamă pe covoare.
Cu genele întredeschise plimba
  priviri pe lungi arcade,
Pe forme albe ce fugeau
  în linii curbe şi cascade;
Vedea mişcându-se aevea -
  cu paşi uşori - un stol de zâne
Cu mantii argintii de brumă,şi vântul ce-adia,
Si unde -
  purtând sărut pe forme nude -
Pe când,
  sub merii înfloriţi - sta,cu ochi de jar,
Rezemat de-un trunchiu de pom,Pan,şi cânta.

Visând mereu cu mâinile'n neştire
  mângâia covorul moale.
Fiori fugari - treceau pe faţă-i
  un tremur rar - mult chinuit,
Ce-apoi se subţia'ntr'o pace -
  de ţărm pierdut şi împietrit,
De marea-i sete vrând să spună -
  cum vulturi mor în sbor spre lună.

Când a intrat cu pas liniştitor
  şi s'aşezat alături pe covor -
Acolo parcă ar fi fost de totdeauna,
  el n'a ştiut.
Doar mai târziu,
  când toate prevesteau o altă lume
Ce'nvăluia - cuprinsul.

Lăsase-odihna mâinii'n mâna ei,
  şi-obrazul îngheţat lipit de-o coapsă.
Porumbii goi inradiau scântei,
  domoale ca un cântec de mătase.
Căzuse bruma lunii pe covoare,
  iar la ferestre torcând din caere ninsoare
Luna trăda pe firul lor,
  povestea fără nume-a-astrelor.

Aici, un veac mai înainte,
  un tânăr prinţ visa
Plutesc în aier şoaptele le-aud murmurul,
Si'n urmele depe covor ghicesc conturul -
  a două trupuri tinere.

T R A N S C E N D E N T A

Că tu lumină de zi ești
deapururi, noi suntem cei
ce murim.
V. Pârvan

Am poposit la acest prag de lumină.
Nu-s obosit dar pătrunde mai bine în mine
zarea senină
Când stau și-o aștept.Vin valuri nesfârșite,
după valuri -
Si se sparg - tremurând -
de-ale inimii maluri.

După oceane albastre,când genele cad,
Nesimțit urmă în mine un cântec ^ mai larg.
Si trec - fără grabă,peste culmi,căutând,
Cer nou,fără seamn,în el - să m'afund.

Cine merge ascuns înainte-mi?
Cine-mi-arată - gândind - deschise morminte?
Si nu-mi spune.Nu mi-a spus!
O! veșnicie - unde-ai apus!

Intunericul tot.- culcat - sub trei cruci.
Sfâșiate de vânturi și de năluci.
In jur,în larg,pași - greu - negru trap,trag.
Lumina,plângând - cu Isus.

Cad pretutindeni frunze umede de-aramă
Si'ngroapă cuprinsul - sub stinsa larmă.
Casele albe s'adună cu pietrele
S'audă'n tăcere,peste ele cum trec,apele.

Gându-mi ia prinos
din gându'ncremenit în piatră,
Sau sub pământ.
Că toți cei duși aicea sânt
Si umbrele lor - alungite,
ne urmăresc,cu dorurile fără de cuvânt.
Simt în mine câteodată,
oceane de vieți-streine,ce nu le-am avut.

Citesc o altă lege,un alt cuvânt:
Sunt mii de gânduri - tăcute - așteptând
Un Altul mai puternic ce'n zori de lume
Să le ridice iarăși într'un gând.

II

"Dumnezeu este dragoste"

In doi pumni mici, tot cerul
Cântă; pluteşte pe-a şoaptelor urmă,
Să ducă departe - în lume,
Lacrimă visului, dorul.

Vorbele ce le pierde în mers,
S'ascund în sânuri albe, vers -
Si'mpletesc pe mâini de copil
Plete aurii de April.

Sade de vorbă cu câte-un copac.
Frunzelor spune, din alt veac,
Cât de uşori erau paşii celor ce-au trecut
Pe sub ramuri, - şi s'au iubit.

Dragostea trece în moarte.

Si'n sufletul nostru-i aceeaşi.
O port când o am ca pe-o carte -
Din marea amiază - fără de moarte.

III

Treptele eternităţii.

Crestele sure, singuratic îşi adunau gândurile,
pe înălţimi.
Treceau în goană vânturile -
cu sandale de piatră - s'ajungă văzduhurile.
Nu erau pe aproape,
nici iarba cuminte, nici sborul rotat;
doar singurătate.
Omul pentru'ntâia dată era, fără el însuşi,
simţea, doar - cum creşte în sus
cu stâncile.

Intr'un timp totul rămase nemişcat
şi frigul ninsese bruma pe pietre;
Stâncile-şi arătau faţa de-aramă lucie linie rece,
şi'n mâini - fâşia ca'n apele sure,
lame de săbii.
Am zis: să mergem de-aici, e frig
şi timpul a obosit.
Iată-l culcat - peste cerul înalt,
gol.

Depe buze, un cuvânt mi-a sburat;

şi-ecoul, sub bolţi hohotind,
mi l-a trimis înapoi: fulgerat.
Atunci am coborît ^un pas. Apoi mai mulţi.
Gândeam:
moartea-i stăpână pe munţi,
dar nu ştie cuvântul strigat.

Brazii aveau acelaş freamăt,
  dar n'am crezut.
Mult am stat şoaptele lor să le-ascult.
Am coborît în vale, unde păsările -
  sborul şi-l întindeau în lungi ocoale,
Si am văzut că tot atât de lin sburau,
  ca'n anii când, pe aici trecând,
  le urmăreau.

Pluteau în sbor, porumbi, pe vale,
  tăind în inimi drumuri albe, de ninsoare
Si'n mantie de lacrămi - a zărilor,
  valurile-albastre ale mărilor.

Căutam înfrigurat: un sfârşit;
  cu ochii închişi mâinile'ntindeam tremurând,
  dar nu l-am găsit.
Moarte este în toate ce mor:
  un cântec mai mic; că ele sub cer fără nori,
  nu au sfârşit.
Simt, undeva - un glas care mă chiamă -
  în lucruri mari şi mici cu acelaş zor,
  din nou.
Trepte coboară în mine alt soare,
  şi păşesc gânditor -
  peste adâncuri de hău.

C U P R I N S U L